

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Ročník patnáctý.

Léta Páně

1865.

Vydavatel a redaktor:

FRANTIŠEK SRDÍNKO,

vicerektor kníž. arcib. semináře i štud. konviktu, k. arcib. notář, jednatel Dědictví sv. Prokopa.

V PRAZE 1865.

Tisk Karla Bellmanna.

Obsah ročníku XV.

Duchovní řeči a rozjímání:

(Hvězdíčkou (*) vyznačené jsou homilie sv. Otcův.)

*Zjevení Páně (s obrázkem) str. 1. *Neděle. Devítník 17. Doba po Zjevení Páně 33. *Neděle I. v postě 65. Poslední pouť Ježíšova do Jerusalema 97. Zvěstování bl. Panny Marie 113. [A] *Řeč sv. Petra Chrysologa. B) Rozjímání.] Slavnost vzkříšení Páně 145. Pozdravení nejsv. Svátosti. (Dle hymny sv. Tomáše Aquin.) 146. *Provodní neb Bílá neděle (s obrázkem) 161. Slavnost sv. Jana Nepomuckého 193. *Nanebevstoupení Páně 213. Hod Boží Svato-dušní 229. Slavnost Božího Těla (s obrázkem) 245. *Proměnění Krista Pána 325. Maria rúže duchovní 341. *Svatého otce Basilia řeč o pokoře 357. Výklad evangelia na den sv. andělů strážných 362. 375. *Sv. Basilia řeč proti hněvu 389. Křesťanské pozdravení 405. *Hod všech svatých Božích 469. Hod Boží Vánoční 553. Pán s tebou 556. Krása Dítěte — Boha. (Dle Dupanloupa) 558 a 572. Na den nového-roku 569. U jeslíček (Dvě promluvy k dítkám a) o pastýřích [s obrázkem], b) o mudrcích) str. 570.

Pojednání

věro- a mravoučná: Učení víry o Marii Panně 180. 194. 215. 230. *biblické*: Prorok Joël 373. *liturgická*: Světlo v službě Církve 34. Rok církevní 52. 71. 82. 98. 132. Bohoslužebný zpěv 147. 164. Význam pohřbů křesťanských 506.

Životopisy:

O sv. Eurosii 196. Sv. Gordius mučeník 247. Utrpení devatenácti mučovníků přijímání Gorkumských 261. 277. 293. 309. Kardinál Mikoláš Wiseman, arcibiskup Westminsterký 406. 422. 438. 455. 474. 487. 524. 539. Blahoslavený Josafat Kuncevič, arcibiskup a mučeník 421. 437. 453. 472. 485. 501. 521. 537. 554.

Pastýřské listy:

Encyklika sv. Otce Pia IX. od 8. prosince 1864. a *Syllabus* (překlad Blahověsta) str. 35. — Pastýřský list nejdůst. biskupů církevní provincie České o papežské půjčce 49. s dodatkem 52. — Pastýřský list J. M. nejdůst. p. biskupa Budějovického „o štěstí býti katolíkem“ 67. s příkázáním postním na rok P. 1865. str. 70. — J. Em. nejdůst. knížete arcibiskupa Pražského řád postní pro rok 1865. str. 81. — Nejdůst. biskupův provincie České prohlášení papežské encykliky a jubilea v Čechách 115. s dodatkem: Plnomocné odpustky na způsob Milostivého léta 119. — „Církev a škola,“ list papeže Pia IX. k arcibiskupovi Frýburskému Heřm. Vicari-mu 129. — Svatopetrský peníz (dodatek k prohlášení jubilea v diecési Budějovické) 132. — J. Em. nejdůst. knížete arcibiskupa Pražského pastýřský list k Pražanům o čtyřicetihodinné pobožnosti 177. — J. Em. nejdůst. knížete arcibiskupa Pražského pastýřský list k učitelstvu 197. — Poslední pozdravení nejdůst. p.

biskupa Litoměřického Augustina Bartoloměje, jímž se loučí s diecézí svou 247. — Pastýřský list J. Em. knížete arcibiskupa Pražského obsahující pozvání k prvním exerciciím učitelským v arcidiecési Pražské 343. — Allokuce sv. Otce Pia IX., v níž tajné spolky zavrženy byly v konsistoři 25. září 1865 str. 504.

Úvahy časové, zápisky historické:

Staré a nové pohanství str. 18. O pokroku (řeč dra. Hettingra) 53. Církev a stát, a mezi oběma rozdíl 83. Trapisté (s obrázkem) 85. O materialismu 99. O škodlivosti špatných spisů 149. O zpěvu lidu v kostele 183. Lilie Litomyšlské 248. 265. 280. 295. Boj duchovní 252. Jednota k ustavičnému klanění se nejsv. Svátostí oltářní 311. (s obrázkem.) Sázava, místo působení a úmrtí sv. Prokopa 315. 328. Klášter Panny Marie Sněžné na Novém Městě Pražském až do 15. února l. P. 1611, str. 344. 363. Školským výborům co přísluší a co nepřísluší? 399. O církevních hodinkách za mrtvé 454. Proč chudneme? 561.

Obrazy ze života, příběhy, popisy:

Kterak se v Palermu slaví Nepoškvrněné Početí bl. P. Marie str. 3. 20. Obrazky z duchovní správy 100. (1. Jaký život, taková smrt. 2. Z denníku kaplana. 3. Také nástroj milosti Boží 133. 4. Na vesnici a v městě 152. 5. O náhlé smrti 153.) Medvěd na Maladettě 268. 284. 300. Matčina modlitební kniha 333. První učitelské exercicie 394. 426. 441. Z kaplanského denníku 477. Obchodník a jeho pes 490. Zápisky polního kaplana (z poslední války v sev. Americe) 527. Štědrovečerní pomněnka 575.

Povídky Fr. Pravdy:

Lakomec a jeho dcera str. 8. 22. 56. 71. 87. 101. 120. 134. 153. 166. 186. 199. 219. 234. 254. Na Stráži 377. 397. 410. 427. 459.

Písňe a básně:

„Heslo naše“ str. 3. Světlo světa 34. Dva páni 66. Láska má 88. Útěcha v kříži 98. Chléb života 131. Hod Boží velikonoční 164. Strasti pozemské 158. Duše hříšná — pustý chrám 183. Hřích 196. Smrt a život 215. Láska ku Spasiteli 230. Láska k bližnímu 247. Cesta poznání 265. Kniha Slávy 283. Lidský život 335. Zlý spolek 524. Náboženství 556. U kapličky 562. Pozdravení andělské 577.

Delší zprávy v Kronice:

Protestantský kazatel Alger o zpovědi str. 30. K povyjasnění jistých světových otázek 31. 63. 111. Jednota paní pod ochranou sv. Kateřiny k založení svobodné university katolické 419. Ze sněmu království Českého 581. *Aforismy*: 84. 101.

Dopisy:

Z Bechyně str. 515. Z okolí Bechyňského 531. Z Berouna 58. Ze Staré Boleslavi 442. Od Brandýsa nad Labem 136. Od Brandýsa

nad Orlicí 288. Z diecése Brněnské 548. Od Německého Brodu 27. Z Uherského Brodu na Moravě 417. Z Břevnova 492. Z Břístvě u Českého Brodu 384. *Z Buda-Pešti* 497. 515. Z Budějovic 104. Z Nového Bydžova 272. — Z jižních Čech 73. 137. 170. 464. Od hranic Českomoravských 258. 565. Z Česlic 169. Z Dačic na Moravě 415. 416. Z Domažlic 28. 547. Od Doubravky 545. Z Dušník u Hořelice 442. Od Nových Dvůrů 12. — Z *Florence* 224. — Z *Horázdovic* 433. Od Kutné Hory 286. 338. 351. 414. Z Hořovického vikariatu 57. 208. Z Hostýna na Moravě 433. 448. Z Hradce Králové 258. 529. 544. Od Humpolce 303. — Z *Chocně* 513. Z Chodovic u Hořic 138. Z Chradimí 27. — Od *Jizery* 75. 122. 139. 512. Z Jowa City v Americe 370. — Od sv. *Kiliána* u Vltavy 269. Z Klatov 43. Od Kolína (něco dále) 511. Z Kolína 201. Z Nového Kolína 221. Z okolí Kolínského 479. Z vikariatu Kolínského 461. Od Černého Kostelce 140. 188. 257. 275. 383. 430. 445. 480. 564. Od Kostelce nad Labem 273. 319. 413. 481. Z kraje v Čechách 88. Z jednoho krajského města v Čechách 337. Z Kralohradecka 430. Z Kralohradecké diecése 156. Z Dolní Krče 74. 105. 272. Z Krušovic 270. Od Květnice na Moravě 367. — Z kraje na *Labi* 443. — Z *Malína* od Hor Kutných 415. Z *Manetína* 301. Z *Michle* u Prahy 11. Z *Milána* 238. Z *Mnichovického* vikariatu 205. Od *Mniší hory* na Moravě 157. Ze *Mienu* 106. Ze *M.* na 514. — Z děkanství *Napajedlského* na Moravě 322. Z *Netvořic* 351. Od *Nymburka* 447. — Z *arcidiecése Olomúcké* 157. 404. Z *Osonic* u *Libáně* 432. *Z Ostie u Říma* 107. Z *Ostříhoma* 531. 549. Z *Oustí* nad *Orlicí* 138. 320. 401. Z *Ouval* 25. 429. Z *Ovence Předního* 236. — Z *Palerma na Sicilii* 58. 75. 92. 124. 171 (s dodatkem z *Neapole*). Z *Pcher* od *Slaného* 257. Z *Pisečné* 189. 208. Z *Pisku* 139. 207. 335. 463. *Z Pisy* 222. Z *Plaňan* 137. Z *Plzně* 462. Z *Podola* u Prahy 385. Z vikariatu *Polenského* 496. Z *Poříčan* 512. Z *Postoloprť* 209. Z Prahy 10. 24. 121. 135. 154. 187. 255. 508. 543. Z vikariatu *Proseckého* 562. Z *Přelouče* 530. Z *Příbrami* 168. 203. 543. — Z *Roudnice* 444 577. *Z Říma* 44. 106. 140. 190. 191. 237. 450. 498. 518. 534. 549. 565. Od *Řípu* 91. 155. 236. 319. 349. 493. 563. — Ze *Sán* u *Kolína* 271. Nad *Sázavou* 382. Ze *Sedlčan* 302. 508. Ze *Slánského střídnictví* 206. Ze *Slap* 256. Ze *Sluh* 90. Ze *Stříbra* 221. Ze *Štěňovic* 287. — Z *Třeboně* 385. 402. Z *Třeboratic* 26. 511. Z *Turnova* 274. 448. Z *Týnice nad Labem* 446. 494. — Z *Velíše* 578. Z *Vinařic* 464. Z *Vinoře* 317. Z *Vlašimi* 510. Z *Vršovic* u Prahy 443. Od *Vysoké* 105. 170. 304. 352. 547. — Ze *Záboře* 414. Ze *Zásmuk* 89.

Kronika:

Z Ameriky str. 14. 47. 62. 175. 192. 243. 260. 307. 355. 419. 500. Z jižní Ameriky 535. Z Anglicka 307. 324. 520. — Z *Bádenska* 30. 142. 404. Z *Belgiika* 535. Z *Berlína* 519. Z *Brna* 192. 306. 339. 354. 483. Z *Bulharska* 290. Z *Brusselu* 567. — Z *Clevelandu* 435. — Z *Djakova* 323. — Z *Florence* 307. Z *Francouzská* 30. 46. 62. 110. 142. 174. 404. 583. — Z *Fryburku* 419. — Z *Chiny* 291. — Z *Indie* 419. Z *Italie* 78. 110. 324. 499. 535. 551. — Z *Korutanska* 160. 323. Z *Krajinska* 14. — Z *Londýna* 40. 79. 95. 110. 127. 227. Z *Lublani* 551. Z *Lužice* 240. 567. — Z *Mexika* 111. 260. Z *Moravy* 78. 141. 259. 276. 371. 551. — Z *Německa* 30. 78. 110. 354. 386. 451. 467. — Z *Olomouce* 240. Z *Palerma na Sicilii* 160. Z *Paříže* 240. 324. 567. Z *Piemontu* 143. Z *Polska* 127. 141. (životopis † arcib. *Leona Przulského*). Z *Poznání* 174. Z *Prahy* 13. 29. 45. 62. 78. 95. 109. 127. 141. 158. 173. 191. 210. 226. 239. 259. 275. 289. 305. 323. 339. 352. 370. 386. 403. 418. 434. 451. 466. 482. 499. 519. 534. 550. 566. 579. — Z *Pruska* 62. 290. Z *Rakous* 404. Z *Ruska* 14. 192. 520. Z *Rýna Kolína* 419. 567. Z *Říma* 14. 46. 79. 111. 127. 142. 160. 175. 227. 259. 291. 307. 355. 386. 483. 535. Ze *Saska* 354. Ze *severní Evropy* 62. Ze *Slezska* 174. 306. 339. 567. Ze *Smyrny* 30. Ze *Solnohradu* 435. 535. Ze *Štýrska* 227. 567. Ze *Štýrského Hradce* 404. Ze *Švédenska* 307. Ze *Švýcarska* 95. 192. 535. — Z *Turecka* 435. — Z *Uher* 30. 127. 141. 276. 306. 339. 435. 483. — Z *Varšavy* 520. Z *Vídně* 14. 29. 46. 62. 95. 110. 174. 211. 276. 306. 386. 451. 466. 535. 567.

Literní oznamovatel:

Str. 14—15. 31—32. 47—48. 64. 79—80. 96. 111. 128. 143—144. 175—176. 211—212. 228. 243. 260. 276. 291—292. 308. 324. 339—340. 355—356. 371. 386—387. 404. 435. 467—468. 484. 500. 520. 535—536. 551—552. 576—568. 583—584.

Zápisny Dědictví sv.-Janského:

Str. 32. 111—112. 243—244. 356. 468. 536. 552.

Osobní věstník duchovenký:

Ze všech diecésí českých str. 15—16. 32. 48. 64. 80. 96. 112. 128. 144. 160. 176. 192. 212. 228. 244. 260. 276. 292. 308. 324. 340. 356. 371—372. 388. 404. 420. 435—436. 452. 458. 484. 500. 520. 536. 552. 568. 584.

Listárna redakce:

Našim přátelům a příznivcům str. 16. Zprávy o milodarech; odpovědi a j. str. 16. 32. 48. 64. 96. 112. 128. 144. 192. 212. 228. 260. 276. 292. 308. 340. 372. 388. 452. 468. 500. 536. 568. 584.

k Marii P. ještě u větší míře v národě našem se rozšířila a rozmnožila, aby po příkladu sv. patronů našich Václava, Vojtěcha, Jana Nep. a Prokopa každý, buďsi kněz či nekněz, bohatý či chudý, vznešený či sprostý, buď si v tom neb onom stavu a povolání, ctil a velebil bl. Rodičku Boží tak, jak ona toho v skutku zasluhuje.

Avšak co není, může býti; čeho si přejem, toho s pomocí Boží můžeme dosáhnouti; prosme Boha za milost, a bl. Rodičku B. a sv. patrony naše za přímluvu, a přičiňujme se každý ve svém oboru a dle sil svých, aby vzrůstala v osadách a rodinách našich úcta Rodičky Boží, vědouce, že uctěním Matky uctíme i Syna jejího Ježíše Krista, a získáme sobě neščíslných milostí.

K tomu cíli podávám Blahověstu článek tento, jímž s pomocí Boží stručně vysvětliti chci, co má katolický křesťan o bl. Marii Panně věřiti; neboť na učení naší sv. víry o bl. Marii Panně spočívají veškeré důvody, jež zavazují křesťana, by po Bohu nejvíce ctil a velebil bl. Pannu Marii.

Jest pak osmero pravd stvrzených písmem sv. a učením neomylné Církve, jež každý z nás katolíků o bl. Rodičce Boží pevně věřiti povinen jest, a sice:

- I. nepoškvrněné početí;
- II. svatost života, ani tím nejmenším hříchem nikdy neporušená;
- III. zasnoubení se sv. Josefem;
- IV. ustavičné panenství;
- V. důstojnost Božího mateřství;
- VI. zásluhy o spasení světa;
- VII. na nebe vzetí a
- VIII. přímluva mocná u Boha v nebesích.

I. Nepoškvrněné početí bl. Marie Panny.

„Maria hned v prvním okamžení svého početí (v životě matky své sv. Anny) zvláštní milostí Boží a pro zásluhy příštího Vykupitele, jehožto matkou státi se měla, od všeliké poškrvny hříchu prvotného byla jest zachráněna.“ Toť první učení Církve o bl. Rodičce Boží. — V knize Soudců (6, 36—38) čteme, že Gedeon, chtěje zveděti, zdali Hospodin skrze ruku jeho vysvobodí Israele z rukou Madianských, vzav rouno vlny řekl k Bohu: „Jestliže vysvobodíš skrze ruku mou Israele, jakož jsi mluvil: položím toto rouno vlny na humně: bude-li rosa toliko na rouně a na vši zemi sucho, věděti budu, že vysvobodíš skrze ruku mou Israele, jakož jsi mluvil.“ — I stalo se tak. A v noci vstav a vyžďav rouno, nádobu rosou naplnil.

V rouně tomto spatřují svatí otcové obraz nepoškvrněného početí bl. P. Marie a vykládají takto:

Učení víry o Marii Panně.

(K „Májové pobožnosti“ podává V. Polanecký.)

Velice byl jsem potěšen zajímavým článkem: „Kterak se v Palermu slaví Nepoškvrněné Početí bl. P. Marie“ umístěným v čís. 1. a 2. letošního „Blahověsta“. I přál jsem si v duchu: Kéžby i náš lid rovnou úctu prokazoval bl. Rodičce Božského Spasitele našeho! Kéžby i v národě našem mohlo se říci, co dí vel. dopisovatel o národě Sicilském, že v něm „každý takřka s tou oddaností k Marii Panně již se rodí, ji ssaje s mlékem mateřským, s ní roste, s ní žije, pracuje, trpí, s ní též umírá.“ — Zajisté dařilo by se pak u nás lépe pravé víře a dobrým mravům! Však nechci nikoliv, co se týká úcty bl. Marie P., lid náš viniti; i u nás nalezáme, a to nemalý počet vroucích ctitelů Rodičky Boží; i náš lid rád ji ctil, chválí a velebí. Důkazem toho jsou ty mnohé naše chrámy zasvěcené úctě bl. P. Marie: důkazem toho jest ta okolnost, že není téměř kostela a kaple, v níž bys nenalezl oltář neb alespoň obraz Matky Boží; a sice co možná nejvíce okrášlený a ozdobený; důkazem toho jsou ty mnohé poutě, jež nábožný lid náš na místa úctě Matky Boží zvlášt zasvěcená koná, jakož i rozličné pobožnosti na mnohých místech veřejně i soukromě konané.

Přál bych si toliko, aby tato úcta

Jako rosa nebeská spadla toliko na rouno samotné, ana ostatní země suchá zůstala, podobně i na Marii Pannu jedinou sestoupila v početi jejím rosa posvěcující milosti Boží, anof veškeré ostatní lidstvo v nemilosti Boží se nalezalo pro hřích prvotný. A že tomu tak, že početi bl. Marie Panny nepoškvrněné bylo, k tomu vede nás zdravý rozum, stvrzuje písmo, to dosvědčují sv. otcové.

Uvažmež jen rozumem svým to vznešené povolání a postavení, jehož mělo se dostat Marii.

Bůh řekl hadu (ďáblu) v ráji po spáchaném hřichu: „Žena potře hlavu tvou, a ty úklady budeš činiti patě její.“ (I. Mojž. 3, 15) Touto ženou předpověděnou byla dle výkladů sv. otců Maria. Měla-li však Maria ďáblu hlavu potříti, t. j. nad ním úplně zvítěziti, mohl-liž dříve v moci jeho čili v hřichu býti? — Zajisté nikoliv.

Maria měla býti matkou Syna Božího, jenž z těla jejího tělo lidské na se vzíti chtěl. Mohl-liž tedy život, v němž přebývati měl Nejsvětější, hřichem a byť jen na okamžení poškvrněn býti? „Zajisté,“ dí sv. Alfons Lig., „nebyloby slušné bylo, aby Bůh svatý zvolil sobě příbytek nesvatý. Na dům tvůj, ó Hospodine, přísluší svatost. (Žalm 92, 5.) Ježto Bůh sám se vyjadřuje, že moudrost jeho nikdy nevejde v duši zlovolnou, aniž bydliti bude v těle podmaněném hřichu, (Moudr. 1, 4): kterak bychom se směli domýšleti, žeby Syn Boží byl chtěl přebývati v duši a v těle Marie Panny, anižby ji byl prvé posvětil a od všeliké hříšné skvrny ochránil?“ —

Maria měla se státi chotí Ducha svatého, jenž v ni vstoupiti a ji zastíniti měl. A ten Duch sv., jenž každou duši, než k ní zavítá, od hřichu očisťuje a posvěcuje, nebylby měl Marii, chotí svou nejmilejší, od poškvrny hřichu uchovati?

Maria měla se státi královnou andělů; nemusila-liž tudíž sama na duši své čistší býti nežli duchové andělští? A tak již rozum soudí, že pravda musí býti to, co učí Církev o nepoškvrněném početi bl. Rodičky Boží.

To pak dále stvrzuje i písmo svaté: „Zdráva buď, milosti plná, Pán s Tebou.“ (Luk 1, 28.) Těmito slovy pozdravil anděl Gabriel Marii Pannu, a slovy těmi vydal svědectví nezvratné, svědectví samého nebe o tom, že Maria všeho hřichu byla prosta; nebo v duši hřichem poškvrněné není milost Boží, tím méně plnost milosti Boží. Jsouc tedy Maria plna milosti Boží musila býti prosta všeho i dědičného hřichu.

Proto také Církev sv. vykládá o Marii

Panně slova písma v písni Šalomounově (4, 7): „Vsecka jsi krásná přítelkyně má, a poškvrny není na tobě.“

Že pak od nejstarších dob křesťanských učení o nepoškvrněném početi bl. Marie Panny v Církvě sv. vždy hlásáno a hájeno bylo, toho jsou nám důkazem spisy sv. Otců a nejčelnějších učitelů Církvě. — Tak, abych jen některé uvedl, sv. Cyprian dí: „Nepřipustila tomu spravedlnost Boží, aby ona vyvolená nádoba (Maria) všeobecným úrazem znesvěcena byla.“ — Učený Origenes praví: „Maria nebyla nakažena svůdným dechem hada.“ — Sv. Augustin pak mluví takto: „O hřichu-li jest řeč, vyjímám nejblahoslavenější Pannu Marii; neboť, kteráž za hodnou uznána byla, počíti a poroditi Toho, jenž žádného hřichu neměl, ta musila zajisté více milosti obdržeti, aby nad hřichem povšechně zvítěziti mohla.“

Podobně učí i sv. Ambrož, sv. Efrém, sv. Anselm, sv. Bruno, sv. Bernard, sv. Alfons Lig. a jiní.

Ano ani bludařové prvních věků nepovázili se učení toto upírati. Tak pověstný odpadlík Julian upíraje všeobecnost dědičného hřichu proti sv. Augustinu, vyjádřil se takto: „Pakli všickni lidé hřichem poškvrněni se rodí, pak by i sv. Panna Maria od prvotního hřichu nebyla prosta bývala, což nepravé a bezbožné jest.“ — Sv. Augustin však mu odpověděl: „Ty pravíš, že sv. Panna bez hřichu prvotného se počala, poněvadž hřích prvotní upíráš; já však, ač všeobecnost prvotního hřichu zastávám, tvrdím, že Maria od téhož hřichu zvláštní milostí Boží byla zachráněna.“

Církevní sněm Tridentský, jednáje v 5. sezení svém o hřichu dědičném, zřejmě praví, že z učení o všeobecnosti tohoto hřichu vyjímá bl. Rodičku B. Marii Pannu.

Jiných důkazů o dávnověkosti tohoto učení Církvě podávají nám dějiny Církvě. Tak v Anglii již na počátku 12. století zasvěcen jest zvláštní den úctě Nepoškvrněného Početi M. P. — Totéž stalo se v Lyoně (ve Francii) r. 1145. — V Pařermě již r. 1339 zasvěcen jest tomuto tajemství zvláštní chrám. (Viz „Blahověst“ 1865, číslo 1.)

Pozdější století pak mnohem více podobných důkazů nám podávají.

Na základě tolikerých svědectví prohlásil konečně r. 1854 dne 8. prosince slavně panující papež Pius IX. u přítomnosti náměstků apoštolských skoro z celého katolického světa shromážděných učení o nepoškvrněném početi bl. Marie Panny za článek víry, jenž žádné pochybnosti více nepřipouští.

Tobě však, křestane milý, budiž učení toto nejen článkem víry, jež pevně věřiti a vyznávati máš, ale i mocným důvodem, aby Marii Pannu nade všechny svaté ctil a velebil, neboť takové milosti nedostalo se od Boha nikomu z lidí, jedině jí samé.

Dále pak budiž ti učení toto i pohnutkou, hříchu každého, jakožto jediného pravého zlého se chrániti; neboť z něho poznáváš, že Bůh hřích na nejvyšší nenávidí, jelikož všeho hříchu prosta býti musila ta, z níž se Syn Boží naroditi měl.

II. Svatost života bl. Marie Panny.

Maria Panna s pomocí milosti Boží vedla tak svatý život, že nikdy ani tím nejmenším skutečným hříchem Boha neurazila, nýbrž duši svou vezdy až do blahoslaveného skonání svého úplně čistou a neporušenou zachovala. —

Tot druhé učení Církve o blah. Marii Panně, jež stvrzuje písmo, jež povždy hájili a zastávali sv. Otcové, a jež i náš rozum chápe a uznává. Všimněmež si jen blíže slov Hospodinových k hadu v ráji: „Nepřátelství položím mezi tebou a ženou, mezi semenem tvým a semenem jejím; onať potře hlavu tvou a ty úklady činiti budeš patě její.“ Co jiného znamenají slova „Onať potře hlavu tvou“ — než: ona úplně svítězí nad tebou; — a další slova „ty úklady činiti budeš patě její,“ zdalich neznamena-ají tolik co: ty budeš chtít lsti svou uškoditi jí, ale nebudeš moci? —

O rodičích předchůdce Páně, sv. Jana Křtitele, svědčí písmo, že „byli oba spravedliví před Bohem, chodíce ve všech příkázáních a spravednostech Páně bez úhony.“ Nuže, vyvolil-li Bůh za rodiče předchůdce Syna svého jen takové manžely, kteří zachovávali příkázání Jeho bez ohony, nenásledují z toho nutně, že mnohem čistší a světější, a tudíž i bez té nejmenší úhony musila býti ta, jižto Bůh za matku vlastního Syna svého vyvolil? —

Uplná svatost života bl. Marie Panny vyplývá dále i z jejího nepoškvrněného početi.

Neboť, uchoval-li Bůh Marii Pannu hned v početi jejím před hříchem prvotným proto, aby státi se mohla úplně svatou a důstojnou matkou nejsvětějšího Spasitele, musilať zajisté až do narození Páně též čistou a svatou býti; anby jinak nebyl Syn Boží za matku svou ji vyvolil.

Že pak i po narození Páně vždy ode všeho hříchu čistou a svatou až do smrti své zůstala, to zajisté uznati musí každý, kdo pováží, že Maria, chovajíc Boha v životě svém, ještě světější státi se musila, než prvé byla; a milovalali Boha hned v

útlém mládí z celého srdce svého tak, že Mu v chrámu panenství své zasvětila a duši svou i před tou nejmenší skvrnou hříchu bedlivě chránila, nabyla láska její pak tím vyšší dokonalosti, když v Synu Božím i svého Syna ctila a milovala.

Podává nám však i písmo o tom zřejmého důkazu. V knize Zjevení sv. Jana (kap. 12.) čteme takto: „I ukázalo se znamení veliké na nebi: Žena oděná sluncem, a měsíc pod nohama jejíma, na hlavě její koruna dvanácti hvězd.“ — Slova tato vykládají sv. Otcové vřbec o Marii Panně. — I píše dále sv. Jan (verš 3.): „I vidíno jest již jiné znamení na nebi: A aj drak veliký, ryšavý — stál před ženou, kteráž měla poroditi, aby jakžby porodila, syna jejího sežral. I porodila syna pacholíka, kterýž měl spravovati všechny národy (t. j. Ježíše Krista); — a vzat jest syn její k Bohu a k trůnu jeho. — I stal se boj veliký na nebi: Michael a andělé jeho bojovali s drakem, a drak bojoval i andělé jeho; — i svržen jest drak ten veliký, had starý, jenž slove ďábel a satanáš, kterýž svodí všecken okršlek světa, a svržen jest na zem, i andělé jeho s ním svržení jsou. — A když uzřel drak, že jest svržen na zem, honil ženu, kteráž porodila pacholíka. I vypustil had z úst svých po ženě vodu jako řeku, aby ji řeka zachvátila. A pomohla ženě zem, a otevřela zem ústa svá a pozřela řeku, kterouž vypustil drak z úst svých. I rozhněval se drak na ženu, (totiž když poznal, že ji nemůže uškoditi) a odšel, aby bojoval s jinými ze semene jejího, kteří ostříhají příkázání Božích a mají svědectví Ježíše Krista!“ Nenlíž tu patrně vylíčeno, kterak i potom, když (jak praví sv. Jan) vzat jest Syn její (Panna Marie) k Bohu a k trůnu jeho (po nanebevstoupení Páně), usiloval ďábel, aby zahubil Marii Pannu, avšak nepovedlo se mu to, an ji Bůh chránil milostí svou. A tak po celý život zachovala Maria duši svou vždy čistou a neporušenou. Milost Boží působila v Ni poslušnost rozkazů Božích; a naopak poslušnost její stála zachovávala v Ni milost k Bohu, vedla ji k ctnostem, a ustavičné konání ctnostných skutků utvrzovalo a rozněcovalo v srdci jejím vždy více lásku k Bohu, tak sice, že jak dí zbožný Richard de s. Vict., „plálo srdce její láskou k Bohu tak prudce, že v něm pro žádný poklesek nebylo ani místečka.“ —

Proto také všickni sv. Otcové Marii Pannu za nejvznešenější po Kristu příklad ctnosti a svatosti života vyhláší. Z přemnohých uvedu jen dva. „Nad Matku Boží co vznešenějšího? — volá sv. Ambrož — co jasnějšího nad tu, kterouž sobě vyvolilo

Světlo? co čistějšího nad onu, která porodila tělo bez porušení těla? —

Sv. Efrém pak pozdravuje ji takto: „Zdráva buď nádobo Boží nejsvětější a nejčistší; zdravas Maria; Paní milosti plná; zdravas mezi ženami Panno nejblahoslavenější, zdráva buď hvězdo nejjasnější, z níž vyšel Kristus.“ *) —

Celý konečně katolický svět od dávných věků volá k Marii Panně: „Matko nejčistší a nejčistotnější, Matko nepoškvrněná a neporušená, oroduj za nás!“ A tato dokonalá svatost života Rodičky Boží budiž tobě křestane pohnutkou, abys ji co vznešený příklad ctností vroucně vždy ctil, jakož i šlepečí jejích následoval. — K svatosti povolání jsme zajisté všickni; neboť „svatí buďte, nebo já svatý jsem“ — tak přikazuje Bůh nám všem. (III Mojž. 19, 2.) Nezapomínej nikdo, že „nevejde do nebe nic poškvrněného“ (Zjev. 21, 27.), a proto kdož jsi v hříchu, čiň rychle pokání, pros Boha o milost a Marii o přímluvu, a snaž se všemožně, abys v hodině smrti mohl duši svou čistou odevzdati do rukou Pána svého.

(Pokračování.)

Učení víry o Marii Panně.

(K „Májové pobožnosti“ podává V. Polanecký.)
(Pokračování.)

III. Zasnoubení bl. Marie Panny.

Maria Panna zasnoubena byla muži, kterémuž jméno bylo Josef, z domu a z čeledi Davidovy.

Tot třetí učení Církve, jež zřejmě stvrzují sv. evangelisté. Sv. Matouš (1, 18.) praví: „Když matka jeho (Ježíšova) *Maria zasnoubena byla Josefovi*, prvé než se sešli, nalezena jest mající v životě z Ducha svätého.“ —

Sv. Lukáš (1, 26.) dří: „Poslán jest anděl Gabriel od Boha do města galilejského, kterémuž jméno Nazaret, ku *panně zasnoubené muži*, kterémuž jméno bylo Josef z domu Davidova, a jméno panny (bylo) Maria.“ —

Týž sv. evangelista uvádí totéž i v 2. kap. verši 5. Kde Písmo tak jasně mluví, tam netřeba po jiných důkazech se ohlížeti.

Nebude snad čtenářům nemilo, připojím-li, co starobylá pověst o zasnoubení Marie Panny vypravuje.*) Když Maria byla v čtrnácti letech, ustanoveno, podobně jiným pannám, při chrámě vychovaným, ji zasnoubiti. Než ona zdráhala se, protože panenství své Bohu byla obětovala, leč by to byla výslovná vůle Boží, což způsobilo mnoho rozpaků, anof to bylo proti obyčejí národa židovského. I ptal se nejvyšší kněz Hospodina, má-li učiniti dle vůle Marie, čili dle obyčejného řádu? Bůh však pochválil slib Marie Panny. Následkem toho uzavřeno, dáti ji některému nábožnému a ctnostnému muži pod ochranu. Když pak za tou příčinou kněží v chrámě k Bohu se modlili, slyšán jest hlas ze svatyně k nejvyššímu knězi: „Kaž, ať všickni panicové z domu Davidova se sejdou a jedenkaždý ať svůj prut přinese; čí prut květ vypučí, ten má obdržeti pannu.“ I stalo se tak. A aj, když všichni byli pruty své na oltář položili, vykvetl prut Josefův, tesaře Be-

tlemského. Zasnouben jest tedy Josef s Marií, a odebral se pak s ní do Nazaretu, kdež v bázni Boží a andělské čistotě trávili život svůj. —

Proč ale chtěl Bůh, aby Maria, jenž co panna měla poroditi Syna Božího, byla zasnoubena?

Jedna a ta nejdůležitější příčina jest ta, kterouž uvádí sv. Ambrož: chtěl totiž Pán způsobem tímto o čest a dobré jméno své panenské Rodičky pečovati, aby svaté zrození jeho žádné potupě aniž jakému podezření (byť i nepravému) podrobena nebylo; chtěl, aby od světa zprvu za syna Josefova považován, a později teprv co zaslíbený Mesiáš a Syn Boží poznán byl.

Jiná příčina, proč dle vůle Boží Maria zasnoubena byla, jest ta, aby nabyla pomoci v svém živobytí, rady a přispění při vychování Ježíše, ochrany v protivenstvích, a útěchy v křížích a strastech. —

Mimo to stal se Josef co zákonnitě zasnoubený muž Marie, jak tvrdí sv. Bernard (Homilia 2. super Missus), nejhodnovornějším svědkem počestnosti a čistoty Marie Panny. —

Pozoruj, křesťane, tu dokonalou poslušnost bl. Marie Panny, a úplnou odevzdanost její do vůle Boží. „Ačkoliv učinila slib panenství (dí sv. František Sales.), předce se podrobila rozkazu zasnoubení: toliko a jedině, že ctnost poslušnosti na výsost cenila a poslušnou býti chtěla. V této poslušnosti setrvala také vždy panenská Rodička Boží.“ — Proto pak i při zvěstování andělském zvolala: „Ejhle děvka Páně; staniž mi se podlé slova tvého.“ (Luk. 1, 38.)

A pro tuto dokonalou poslušnost ctí každý Matku Páně; však ctíš-li ji, v téže ctnosti ji následuj.

IV. Ustavičné panenství bl. Marie Panny.

Maria netoliko do narození Pána Ježíše pannou byla neporušenou, alebrž panenství její ani narozením Páně porušení nevzalo, aniž je pak po narození Páně až do skonání svého kdy zrušila; — pannou byla před porodem, při porodu i po porodu. Tot čtvrté učení neomylné Církve o bl. Rodičce Boží.

a) Že Maria byla pannou neporušenou před porodem svým, vysvítá již z proroctví Isaiášova (7, 14.): „Aj panna počne a porodí syna, a nazváno bude jméno jeho Emmanuel.“ Ze slov těchto vidno, že Bůh sám chtěl a zřejmě to slíbil, že Vykupitel z panny se narodí; — co však Bůh chce a slíbí, jistě se stane. Vysvítá to dále patrně z úžasu a otázky Marie Panny, když jí byl anděl Gabriel zvěsto-

*) Viz „Hirschera Život Marie“ — a Donina „Leben und Thaten der Heiligen Gottes.“

val, že počne a porodí Syna: „Kterak se to stane, poněvadž muže nepoznávám?“ — Vysvítá to i z odpovědi anděla, jenž řekl jí: „Duch svatý sestoupí v tě, a moc Nejvyššího zastíní tebe, a protož i co se z tebe svatého narodí, slouti bude Syn Boží.“ — (Luk. 1, 34. 35) Ne tedy způsobem přirozeným ale zvláštním působením Ducha sv. měla Maria matkou se státi; což pak i stvrzeno nalezáme slovy andělovými k Josefovi: „Neboj se vzítí k sobě Marii manželku svou: nebo což v ní zrozeno jest, z Ducha svatého jest.“ (Mat. 1, 20.) A pak v dalších slovech: „Povstav pak Josef ze sna, učinil jakož mu přikázal anděl Páně, a vzal k sobě manželku svou. Ale nepoznal jí.“ (Tamtéž v. 24. 25.)

b) Že Maria i při porodu pannou čistou zůstala, t. j. že porodem nevzalo panenství její žádného porušení, ani ujmy, toť ovšem jest tajemství, jež rozum náš nechápe, an zvyklý jest souditi dle přirozeného běhu věcí. Sluší však uvážiti, že Pán Ježíš způsobem nadpřirozeným počat jest. Vysvítá pak toto učení i z oněch slov Isaiášových: „panna počne a porodí;“ jak učí veškerá Církev dle svědectví sv. Augustina, jenž dí: „Kdyby porodem panenství její se bylo porušilo, již by se byl z panny nezrodil, a tak by tedy celá Církev (což od nás odstup) bludně vyznávala, že z Panny Marie se narodil.“ (Enchir. ad Laur. cap. 24.)

Sv. Leo Vel. ve svém listu k sněmu Chalcedonskému toto praví o Kristu: „Počat jest z Ducha sv. v životě panenské své Matky, kteráž Jej bez porušení panenství porodila, jakož i bez porušení panenství počala.“

Katechismus sněmu Tridentského (Díl I. hl. IV. st. 8.) vykládá takto: „Jako (Pán Ježíš) později z hrobu zavřeného a zapečetěného vyšel a k učenníkům svým zavřenými dveřmi přišel, aneb jako paprsky slunce veškerou hmotu skla pronikají, ji však nikoliv nezlomí aniž jakýmkoli způsobem porušují: podobným, ano vznešenějším způsobem Ježíš Kristus ze života mateřského bez všelikého porušení mateřského panenství vyšel.“ —

c) Jako však byla pannou před porodem a při porodu, tak zůstala Maria pannou neporušenou i po porodu po všecken život svůj. — O tomto učení ovšem Písmo sv. žádné zmínky nečiní, avšak dokazují toho zřejmě téměř všickni sv. spisovatelové církevní, z nichž jmenují jen sv. Efrema, Ambrože, Augustina, Athanasia, Jeronýma a Bernarda.

Sv. Efrema volá k Marii: „Ty jsi dle těla porodila Boha a Slovo, Panna před

porodem, Panna při porodu, Panna po porodu.“ (Orat. de laud. ss. Dei matris.)

Sv. Augustin praví: „Celou věrou věřiti sluší, že blahoslavená Maria, Boha Krista Rodička i jako Panna počala, i jako Panna porodila, i po porodu Pannou zůstala.“ (De eccl. dogm. cap. 69.)

A Církev sv. v katechismu sněmu Tridentského praví: „Duch sv. přispěl (milostí svou) Matce Boží při početí i porodu Syna tak, že jí i plodnost udělil, i stálé panenství zachoval.“

V hodinkách církevních na den Očišťování Marie Panny nalezáme tuto antifonu: „V keři, jež Mojžíš viděl, an neshořuje, poznali jsme tvé neporušené oslavy hodné panenství.“ V modlitbách svých od dávných věků přikládá církev sv. ku jmenu Maria slova „vezdy (ustavičná) Panna.“ V litanii Loretánské konečně volá Církev k Marii: „Matko nejčistší — nejčistotnější, — nepoškvrněná — neporušená sv. Panno panen — oroduj — za nás!“ Ano sv. Epifan († roku 403) svědčí, že „po všecy časy v Církvi ještě nikdo jmeno Marie nevyslovil, aby byl k jmenu tomu slovo „Panna“ nepřiložil.“ — O námitkách jinověrců a nepřátel Církve, jakoby Maria po P. Ježíši, ještě více synů byla měla, zde slov šířiti nebudu, ješto již mnohokrát od nejučenějších mužů byly vyvráceny a co blud od Církve zavrženy. Tak již sněm Lateranský za papeže Martina I. slavený hrozí vyobcováním všem, kdožby upírali, že Maria „povždy Pannou“ a Rodičkou Boží jest.*)

*) Kdo chceš důkladné vyvrácení bludného učení „o bratřích Páně“ čísti, nahleďni do Blahověsta r. 1850. str. 177. a 196 od p. t. prof. Frant. Sušila. K pojednání tomuto osmělují se dodatí následující:

1) Že evangelické slovo „bratří“ nemůže v doslovném smyslu rozuměno býti, vysvítá zřejmě ze slov samého P. Ježíše, jenž po svém z mrtvých vstání zjeviv se Marii Magdaleně pravil k ní: „Jdi k bratřím mým a pověz jim: Vstupují k Otci svému a k Otci vašemu, k Bohu svému a k Bohu vašemu.“ (Jan 20, 17.) Koho však tím slovem „bratří“ P. Ježíš mínil, dokazuje hned následující verš: „Přišla Maria Magdalena, zvěstující učenníkům: Viděla jsem Pána, a toto mi pověděl.“ —

2) Co se týká slov sv. Matouše: porodila (Maria) syna svého „prvorozeného“ — z nichž chtějí jinověrci dokázati, že měla více synů, podotýkám toto: Jistý duchovní správce měl obyčej, v knize narozených při křtu prvního dítěte rádných manželů poznamenávati slovo „prvorozenec.“ aby snadněji pak bylo naleznouti nejen nejstarší ale i následující mladší údy každé rodiny. Z toho poznamenání však nikdo souditi nemůže, žeby titěz manželé ještě více dítek pak mítí musili, jelikož mnoho jest takových rodin, kde prvorozenec jest spolu jediným dítětem.

Nevěrec novověký Renan zavrhuje sice zdání bludařů, tvrdících, že Jakob, Josef, Juda a Šimon byli bratří Páně; avšak předce praví, že Maria

Ostatně usoudí zajisté každý nepředpojatý, že nehodno jest mysliti o Marii Panně, žeby po P. Ježíši ještě více synů byla měla, uvážili vznešenou důstojnost její, a za druhé její neobmezenou lásku k Bohu; ona, kteráž prvé než se stala Rodičkou Páně, Boha tak milovala, že své panenství zasvětila, milovala Jej stavši se matkou Páně tím více, a tím více se Mu obětovala; a jelikož nikdy nezhřešila, nezrušila také nikdy slibu panenství. —

Ty pak křestane, jenž Marii Matku Boží co Pannu neporušenou vzýváš, uvaž v srdci svém: Byť i toho Bůh od tebe ne-žádal, abys ustavičné pannictví Jemu slíbil, tolik aspoň na tobě žádá, abys čistotu zachoval. „Tot jest zajisté vůle Boží“ — svědčí sv. Pavel (1. Thess. 4, 3. 4. 7.) — posvěcení vaše: abyste se zdržovali od smilství, aby jedenkaždý z vás uměl nádobou svou vládnouti v svatosti a ve cti, ne v náruživé žádosti, jako i pohané, kteříž Boha neznají; — nebo nepovolal nás Bůh k nečistotě ale k posvěcení.“ —

Chceme-li tedy, aby úcta naše Marii vždy nepoškvrněné Panně vzdávaná byla jí také milou, třebať, abychom v čistotě příkladu jejího následovali. K tomu cíli: vzývejmež ji, aby nám v pokušeních přispívala ku pomoci mocnou svou přímluvou, bychom duše své nepoškvrnili ohavným hříchem, jenž nemá ani jmenován býti mezi námi (Efes. 5, 3.); prosmež Matku Páně spolu také, aby pomoci své poskytla též ubohým duším v kalu smilstva tonoucím, aby jim u Syna svého vyžádala milost k pokání a k napravení života, aby zanikla nepravost pro tělesné i duševní blaho člověka velice záhubná. Sv. Panno panen oroduj za nás!

(Pokračování.)

Učení víry o Marii Panně.

(K „Májové pobožnosti“ podává V. Pelamecký.)
(Pokračování.)

V. Důstojnost Božího mateřství.

Na hřbitově jistého města stojí chrám „Panny Marie Sněžné,“ jež nábožní měšťané po odpoledních službách Božích v městském chrámu P. vykonaných navštěvují, aby tam před obrazem blah. Panny za sebe, jakož i za své v Pánu zesulé miláčky se modlili. Otážešli se někoho z těchto navštěvovatelů chrámu hřbitovního: kam jde? neodpoví ti jinak, leč: „*k Matce Boží!*“ — „*Matka Boží*“ či „*Rodička Boží*“ — tot zajisté ten nejobecnější ale spolu i nejvznešenější název bl. Marie Panny, název, jenž jí jedině a výhradně, a sice vším právem náleží; neboť *Maria jest v pravdě matka — rodička Boží.*

Toto učení víry jest tak staré jako křesťanství samo; zakládá se na výroky nejstarších sv. Otců a hlásáno i vyznáváno jest od církve sv. po všechny věky. Nazývámeť pak Marii Pannu „*Matkou Boží*“, jak vykládá katechismus náš, proto, že Ježíše Krista, jenž jest pravý Bůh, porodila. Jest sice Kristus Ježíš co Bůh Syn od věčnosti od svého nebeského Otce zplozen; avšak v plnosti času ráčil se pro vykoupení světa v lůně Marie Panny vtěliti t. j. z nejčistšího těla jejího člověčenství na se vzíti, a tak co Bůhčlověk z ní se naroditi. Třebat tu zřetel míti na učení Církve, že v Kristu Ježíši, ač dvojí jest bytost, Božská a lidská, předce jediná toliko jest osoba: totiž Božská. „*Tat jest víra pravá*“ — dí sv. Athanasius ve svém od církve stvrzeném vyznání — „*abychom věřili a vyznávali, že Pán náš Ježíš Kristus jest Syn Boží, Bůh a spolu člověk. Bůh jest z podstaty Otcovy před věky zplozen; a člověk jest z podstaty matky v čase zrozen; Bůh dokonalý, člověk dokonalý; — nejsou však dva (t. j. dvě osoby), ale jediný Kristus. Jediný pak jest ne proměnou Božství v člověka, ale přijetím člověčenství v Boha; jediný naprosto ne smíšením podstaty, ale sjednocením osoby. Neboť jako duše rozumná a tělo jediný jest člověk, tak Bůh a člověk jediný jest Kristus.*“ —

Poněvadž tedy v Kristu Ježíši nebyla osoba lidská, alebrž pouze Božská, či, bychom lépe řekli, poněvadž Maria Panna vtěleného Boha Syna v životě svém chovala a porodila, proto jest v pravdě matkou či rodičkou Boží: podobně jako každá jiná matka lidská není pouze rodičkou lidského těla ale celého člověka, neboť ačko-

liv duše člověka vlastně od Boha pochází (Kaz. 12, 7.), předc v životě matky se zárodkem těla v jednu osobu, v jednoho člověka se spojuje; a tudíž každá matka celého člověka v sobě chová a pak i rodí.

Že Maria jest matkou Boží, to stvrzuje samo Písmo. — Stájeť tu výklad a důvody sv. Alfonse z Liguori: „Jest-li člověk Ježíš Kristus pravý Bůh, a jest-li Maria v pravdě matka Ježíše Krista, následuje nevyhnutelně, že ona jest také v pravdě Matka Boží. Chciť to pomocí sv. písma zřetelněji dovésti. Písmo sv. nás především ujišťuje, že Panna (totiž nejblahoslavenější Panna Maria) počala a porodila Boha, jakož se toho ve výpovědi Isaiáše proroka od sv. evangelisty Matouše (1, 23.) uvedené dočítáme: „Aj Panna počne a porodí Syna, a nazvou jeho Emmanuel, jenž se vykládá: S námi Bůh.“ Tutéž pravdu zveštuje nám sv. Lukáš, uváděje slova archanděla Gabriele k Marii Panně: „Aj, počneš v životě a porodíš syna, a nazvěš jeho Ježíš; ten bude veliký a Syn Nejvyššího slouti bude... protož i co se z tebe svatého narodí, slouti bude Syn Boží.“ (Luk. 1, 31. 32. 35.) Uvažme zvláště výrazy: *Syn Nejvyššího* — *Syn Boží!* — Nad to nazvána jest Maria i od sv. Alžběty (Duchem sv. naplněné) Matkou Páně: „Ódkudž mi to, aby přišla matka Pána mého ke mně?“ (Luk. 1, 43.) Kdož pak jiný, leč Bůh, byl tento „Pán sv. Alžběty?“ — Podobně i všickni sv. otcové a učitelové Církve od věků apoštolských po všechny časy dovedí, že Maria jest Matkou Boží.

Sv. mučenník Ignác píše v listu svém k Efesským: „Bůh náš, Ježíš Kristus, z Marie se narodil.“

Sv. Athanás dí: „Jelikož to Král sám jest, jenž se z Panny naroditi ráčil, jelikož týž jest Pán a Bůh, z té příčiny se i matka, kteráž Ho porodila, vlastně a v pravdě považuje za Královnu, Paní a Rodičku Boží.“ Sv. Jan Zlatoustý dí: „Nad míru to podivu hodno, když slyšíme, že nevýslovný, nepojmenovatelný a nepochopitelný Bůh, jenž Otcí docela roven jest, životem panenským k nám ráčil přijíti a z Panny se naroditi.“

A sv. Jeroným svědčí: „Věříme, že se Bůh narodil z Panny, poněvadž se toho (v Písmě) dočítáme.“ —

Podobně stvrzují pravdu tuto všickni ostatní sv. otcové, — jakož pak i církevní sněmové Efesský a Chalcedonský.

Až do 5. století neosmělil se nikdo, Marii Panně důstojnost Božího mateřství upírati. Tu však povstal zrádný sluha Církve, Nestorius, patriarcha Cařihradský, jenž opovážil se upírati pravdu v písmě sv. zjevně vyřčenou, že Syn Boží skutečně a osobně

v lůně Marie Panny se vtělil, a tudíž učil i hlásal, že Maria nemá „matkou a rodičkou Boží“ zvána býti, an prý Kristus Ježíš ne co Bůh-člověk, alebrž co pouhý člověk z ní se narodil. Když Nestorius blud tento veřejně hlásati se jal, stala se, jak svědčí souvěcí svědkové, roztržka mezi velikou částí duchovenstva a lidem věřícím s jedné a mezi Nestoriem a přívrženci jeho s druhé strany.

Jeden z nejhrolivějších hajitelů pravé víry a spolu důstojnosti Božího mateřství Marie Panny byl sv. Cyrill, patriarcha Alexandrinský. Jeho přičiněním a z vůle tehdejšího papeže sv. Celestina svolán jest r. 431 všeobecný církevní sněm do města Efesu, aby soudil bludné učení Nestoriovo, kterýž, ač od sv. Cyrilla, ano i od samého papeže napomenut, tvrdošjně blud svůj zastával. Když shromáždění otcové církevní (okolo 200) v hlavním chrámu Efeském, úctě Marie Panny zasvěceném, bludy Nestoriovy vyšetřovali, trval nepřehledný zástup věřících od rána do večera před branou chrámovou, očekávaje rozsudek Duchem sv. vedené a proto neomylné Církve. Když pak večer brána chrámová se otevřela, a sv. Cyrill shromážděnému lidu oznámil, že bezbožné učení Nestoriovo co ka-círské souhlasné zavrženo, on sám všech svých hodností zbaven, Maria pak za pravou Rodičku Boží co nejslavnější prohlášena jest, nastalo všeobecné jásání shromážděných věřících. „Nepřítel slavné Panny jest přemožen“ — tak provolával lid — „velebena buď slavná a vždy vítězná Matka Boží!“ — S hořícími pochodněmi provázel lid otce církevní k jich příbytkům, vznešené paní vonné kadidlo pálily na ulicích, kudy se ubírali, a celé město osvětleno, při čemž lid jásající slávu provolával blahoslavené Marii Panně, Matce Boží.

Patrný to důkaz, že povždy v Církvi hlásáno i věreno bylo učení, na výrocih písma sv. se zakládající, že Maria jest Matkou Boží. Podobně i na sněmu Chalcedonském roku 451 učení Nestoriovo zavrženo jest. Co však i Písmo stvrzuje i Církev povždy učila, to chápe i rozum náš.

Představme si sklo barevné proti slunci stojící. Paprslek ze slunce vycházející proniká sklo, přijímá z něho barvu a vychází pak co paprslek barevný. Nedělí se paprslek od barvy, aniž nalezá se v barvě, jako v nějakém pouzdře, ale jest s ní úplně sjednocen, jest a zůstává pak paprskem — ale barevným. Podobně i Syn Boží od Otce svého od věčnosti zplozený vtělil se v životě Marie Panny, přijal z ní na sebe člověčenství, a narodil se z ní co Bůh vtělený či co Bůh-člověk, Kristus Ježíš; jak

již svrchu slovy sv. Athanasia vyloženo jest. Ty však, zbožný ctiteli Matky Páně, uvaž, že toto mateřství jest nejvznešenější důstojností a předností její, již nad všechny anděly a svaté vyniká, jsouc po Bohu ta nejvznešenější a nejpřednější.

Mohlby Bůh, jak dí sv. Bonaventura, větší svět učiniti, mohlby i větší nebe utvořiti, avšak větší a vznešenější matku, než Matka Boží jest, nemůže učiniti.

„Smíť ona — jak dí sv. Epifán — nazývati Synem toho, jehož synovstvím honosí se věčný Otec, an vece: „Tentot jest Syn můj milý, v Němž mi se dobře zalíbilo.“ (Mat. 3, 17.) Můžeť Ho ovšem osloviti též anděl a říci: Můj Stvořitel jsi Ty. Může člověk říci: Můj Vykupitel jsi Ty. Mohout všechny ostatní věci zvolati: Náš Bůh jsi Ty. Blahoslavená Panna však může říci: Syn můj jsi Ty, a z mých vnitřností zplodila jsem Tebe.“ —

Protož cti a chval ji každý, seč jsi, a nestrachuj se, že by úcta a chvála tvá jí vzdávaná příliš velká a velebnosti Božské na ujmu býti mohla; vzdávát se jí zajisté chvála hlavně proto, že jest matkou Boží; oslavuje ji oslavuješ spolu Boha, jenž ji k tak vznešené důstojnosti povýšiti, ji za matku svou zvoliti ráčil. A protož dokud žiji, dík Marii vzdej den každý duše má; k její chvále neustále zpívej duše skroušená! —

VI. Zásluhy Marie P. o spasení světa.

Maria, co matka Spasitele světa, největších po Kristu zásluh o vykoupení lidstva sobě vydobyla.

Národ náš u veliké účtě chová dědičku a první mučennici země České sv. Lidmilu, a to dílem proto, že s manželem svým Bořivojem víru Kristovu v zemi uvedla a tak základ k pravému vzdělání, blahu a k spáse národa svého položila, — a dílem pak proto, že tak ctnostně vychovala vnuka svého, velikého knížete sv. Václava, kterýž pak pečlivě a v pravdě otcovsky se staral nejen o časné ale zvláště věčné blaho poddaných svých, uváděje kněze křesťanské mezi lid, zakládaje chrámy a školy, konaje spravedlivé soudy, pomahaje chudým — jsa sám vůbec vzorem dokonalého křesťanského života veškerým poddaným, zvláště ale příkladem vznešeným nápotomním panovníkům našim.

Obojím tudíž, i uvedením víry v zemi naši i vychováním sv. Václava získala sobě sv. Lidmila velikých zásluh o národ náš; kteréžto zásluhy tím větší nabývají ceny, uvážimeli ty nátisky a protivenství, kteréž snášeti musila se strany nepřátel, vlastní nevěsty své a matky Václavovy,

Drahomíry a všech s touto spolčených pohanů.

Podobným způsobem získala sobě i Maria Panna velikých zásluh nejen tím, že skrze ni vzešlo světu spasení — Kristus Ježíš, ale hlavně tím, že tohoto Božského Spasitele světu odchovala, a na Jeho spásitelském díle největší podíl měla.

Oč však dokonalejší světicí byla Maria nad sv. Lidmilu, — oč vznešenější a důležitější jest uvedení samého Syna Božího co Spasitele veškerému světu nad uvedení víry jeho jedinému národu, — oč vyšším a spolu i obtížnějším bylo povolání matky a vychovatelky Božského Vykupitele nad povolání vychovatelky sv. Václava, pouhého to učennika Kristova: o to jsou i zásluhy Marie Panny větší zásluh sv. dědičky Lidmily. — Přední zásluhou Marie P. jest ta, že svolila býti Matkou Spasitele světa, jak svědčí sv. Augustin, sv. Bernard, sv. Alfons z Liguori a jiní.

Nemysli nikdo, že cos lehkého to bylo, svoliti v poselství anděla Gabriele. Těžké jest samo sebou povolání matky v pravém smyslu slova; daleko těžší bylo však povolání Marie Panny, jelikož matkou ne obyčejného, ale Božského Syna státi se měla, — Syna to, o němž na základě proroctví starozákonních předvíдалa, že pro spasení světa bude musit trpěti a umříti.

Proto také, jak vykládají sv. otcové, nepřikázal Bůh Marii výslovně, že se musí matkou Spasitele státi, ale žádal jejího výslovného k tomu svolení. „Slyšeli jste dnes — tak mluví sv. Petr Chrysolog k posluchačům svým o zvěstování M. P. — anděla o vykoupení lidské se ženou jednajícího. Slyšeli jste jednati o to, aby člověk touž cestou, kterouž propadl smrti, navrátil se k životu. Vyjednává, ano s Marií vyjednává anděl o spasení, poněvadž s Evou anděl (padlý) vyjednával o zničení.“ —

A sv. Bernard v rozjímání svém o tomtéž tajemství mluví k Marii P. takto: „Slyšela jsi, ó Panno, že počneš a porодиš Syna, ne skrze člověka, alebrž působením Ducha svatého: viz, že anděl čeká na tvou odpověď; neb již čas, aby se navrátil k Bohu, kterýž jej poslal. I my, ó Paní, čekáme na slovo smilování tvého... Hle, tobě se podává cena vykoupení našeho, a jak mile přivoliš, budeme i hned vykoupeni. Promluv toliko slovíčko, a povstaneme k novému životu... Od slova tvého závisí potěšení bídnych, vykoupení vězňů, osvobození zavržených, ano spasení všech synů Adamových, veškerého pokolení tvého... Aj, praví Maria, já děvka Páně; staniž mi se podle slova tvého.“ — „O mocné, cti a slávy hodné slovo: Staniž se!“ —

volá sv. Tomáš z Villanovy, „prvním: Staň se! stvořil Bůh nebe i zemi; ale tímto: Staniž se! stal se Bůh z lásky člověkem.“ Pro tuto příčinu může Maria, jak vykládá sv. Alfons z Lig. i spasitelkou světa zvána býti, anať svým svolením spasení nám způsobila. —

Bylioli však zásluhou Marie P. již to, že svolila státi se Matkou Spasitele světa, čím větších zásluh dobyla si pak, ana skutečně Matkou Páně se stala? — Která matka lidská může rovnati se Matce Boží v její nesmírné lásce a péči mateřské, s jakouž vychovávala a ošetřovala Syna svého — pro nás? Kdo vypíše a pochopí všechny ty starosti a úzkosti, kříže a protivnosti, bolesti a muky, kteréž snášeti musila pouze proto, že byla matkou Spasitele — a tudíž je snášeti musila pro nás? — Uvažmež velikou ouzkost její, když majic poroditi hledala noclehu v Betlémě; když konečně v bídném chlévě porodivši Syna, neměla čím nahotu Jeho přioditi, neměla kam Jej položit; uvažme velikost lásky její k padlému člověčenstvu, když Syna svého 40. den po Jeho narození v chrámě Bohu obětovala. Svati otcové velebí toto obětování narozeného Krista co jednu z největších zásluh Marie Panny. Sv. Alfons z Liguori vykládá takto: „Docela jiným způsobem, než jakým jiné matky dítky své v chrámě obětovaly, přinesla Maria Ježíše svého Bohu v obět. Ostatní ženy obětovaly sice také dítky své Bohu; avšak věděly, že jest to pouhý obřad zákona, a že jim dítky jejich po složení výkupné ceny zase vráceny budou. Maria však přinesla skutečně život Syna svého za obět; ona věděla jistě, že ta obět, kterouž v životě Syna svého Bohu přináší, jednou na oltáři kříže dokonána bude. Poněvadž ale Maria Syna svého neskonale milovala, tudíž můžeme říci, že s touto obětí i sebe samu obětovala... A jako Bůh nechtěl, aby Božské Slovo synem Marie se stalo, prvé nežby tato svolila, tak také nechtěl, aby Ježíš bez svolení Marie Panny život svůj za spásu lidí obětoval, aby srdce matky spolu obětováno bylo s životem Syna.“ — A protož co dí sv. Pavel o veliké lásce Otce nebeského, že „ani vlastního Syna neušetřil, ale za nás za všechny Ho vydal“ (Řím. 8, 32.), platí podobně i o Marii Panně, obětující za nás Syna svého. — Uvažme dále úzkosti její při útěku před katy Herodesovými a na celé cestě do Egypta, jakož pak i ty strasti a nesnáze, jež snášeti musila, ubírajíc se opět do Nazareta; — uvažmež mnohé ty péče a starosti, kteréž způsobilo Marii vychování Pána Ježíše, a to tím více, anať rodina

Páně ve veliké své chudobě nucena byla, v potu tváři dobývati sobě chleba svého; — uvažme bolest a leknutí Marie P. při ztrátě a hledání dvanáctiletého Ježíše. Jiné matky lidské těší se ve svých starostech a pracích mateřských tím, že dítky jejich až dorostou, jim se odmění, aneb že u nich v stáří svém dny své pokojně trávití budou. Maria neměla této útěchy. Umučení a smrt Syna svého měla zajisté neustále před očima; a čím více dorůstal Ježíš, tím bolestnější bylo pro ni vzpomnutí na blížící se rozloučení s Ním.

„Když Abraham zvěděl, že syna svého Isáka ztratiti má — praví sv. Alfons z Lig. — jak veliká byla bolest jeho v těch třech dnech, které ještě se synem svým trávil. Avšak, ó Bože můj! Maria ne tři dny, ale třicet tři leta podobnou bolest snášeti musila. Ale, co dí, podobnou bolest! bolest její o to byla větší, oč Syn Mariin svou lásky hodností předčil syna Abrahamova.“ Uvažme dále její samotu, když Ježíš opustiv ji, v Nazaretě konal dílo své spasitelské chodě po vší zemi židovské co Božský učitel; — uvažme její trápení, když svědčila, kterak Syn její pravdu nebeskou hlásá a nevěří se Jemu; jak dobře činí všem a odporuje se Mu; jak Jej mnozí nenávidí, jak nejvyšší kněží, zákonníci a fariseové Jej tupí, úklady Mu strojí, a záhubu Jeho vyhledávají; — uvažme bolesti její, když zvěděla, že Ježíš zrazen, jat, ukrutně trýzněn, bičován, trním korunován a konečně k smrti odsouzen.

Jaká to veliká řada utrpení a bolestí, kteréž s podivuhodnou stálostí, odevzdaností do vůle Boží a trpělivostí snášela pro Syna svého co Spasitele světa, a tudíž i pro nás za naše hříchy, za naše spasení. Milovalať co nejvroucněji Syna svého, a v Ném i s Ním veškeré pokolení lidské; a tudíž veliké ty strasti a bolesti trpělivě snášela nejen z lásky k Němu, ale i z lásky k člověčenstvu.

Uvažme posléze tu obět nesmírnou a přebolestnou, kterou Maria za spásu naši přinesla, stojíc pod křížem Syna svého.

Sv. Jan Zlatoústý praví, že na hoře Kalvarii dva oltáře se nalezaly, na nichž dvojí veliká obět Bohu přinešena byla: jeden v těle Pána Ježíše, a druhý v srdci Panny Marie.

„Mezi tím, co Ježíš ducha svého odevzdával — praví sv. Alfons Liguori — přinesla Maria Otci věčnému smrt Syna svého v obět za naše hříchy; snášejíc při tom muky smrtelné, a větší bolesti, než kdyby byla sama tu nejhroznější smrt podstupila.“ — Sv. opat Arnold z Chartresu dí: „Maria při smrti Ježíše Krista sjednotila

vůli svou tak úzce s vůlí Syna svého, že oba tutéž obět přinesli, a tudíž netoliko Syn ale i Matka vykoupení lidí způsobili: Ježíš, an co Bůh za naše hříchy zadost učinil; Maria, anaf té milosti dosáhla, že toto zadostučinění nám bylo přivlastněno.“

Bylat pak obět tato Marie Panny na hoře Kalvarii nesmírné ceny nejen proto, že Nesmírný byl ten, jehož v obět přinesla, ale i proto, že při ní nesmírných bolestí a muk vytrpěla. Církev sv. sama obrací na Matku bolestnou slova proroka Jeremiáše: „Komu přirovnám tebe, anebo komu připodobním tě, dcero jerusalémská: ... nebo veliké jest jako moře potření tvé.“ — A „ó vy všickni, kteříž jdete cestou, pozorujte a vizte, jestli bolest jako bolest má.“ (Pláč Jerem. 1, a 2).

„Právem jmenujeme Marii královnou mučenníků — praví sv. Alfons Lig. — neboť an její Syn na kříži pněl, trpěla Maria více než veškerí mučenníci.“

Podobně tvrdí i sv. Ildefons a sv. Anselm a jiní svatí. Mučenníci trpěli na těle, Maria ale v duši své, jak jí to byl Simeon předpověděl; mučenníci obětovali Bohu život svůj, Maria však obětovala Bohu život Syna svého, jenž jí byl daleko milejší než vlastní život její. A tuto obět svého velikého mučennictví přinesla Maria z dobré vůle své; mohlat zajisté mezi tím, co Syn její souzen, trýzněn a křížován byl, mohlat při smrti jeho v příbytku svém zůstatí, a tak si bolesti umenšiti. Neučinila toho, alebrž provázela Syna svého na místo popravné, spolu s Ním trpěla hanu, potupu a muky všeliké, a setrvala u Syna svého až do posledního okamžení Jeho života, aby zvědělo lidstvo, že dobrovolně přináší v obět Syna svého za vykoupení naše, že přináší obět tuto nesmírnou z lásky k Otci nebeskému, aby spravedlnosti Jeho bylo zadostučiněno, a z lásky k padlému člověčenstvu, aby spasení věčného dosáhlo. — Nuže, vykoupence Kristův, uvaž nepřehlednou tu řadu utrpení, jež s podivuhodnou stálostí a trpělivostí snášela Maria, co matka Spasitele světa, uvaž neoceníteľnou tu obět, kterou přinesla na Golgotě za spasení lidstva, uvaž velikost lásky Její k nám, s kterouž co Matka Spasitelova všecky práce a povinnosti, strasti a bolesti s mateřstvím spojené podniká a snáší: a zajisté uznáš, že Maria největších po Kristu zásluh o vykoupení lidstva si vydobyla. —

Z toho však již dvoje naučení pro tebe vyplývá; předně: cti a miluj po Bohu nejvíce Matku svého Spasitele; káže ti to vděčnost nejen za přemnohé ty zásluhy, jichž sobě o spásu tvou získala, ale i za

neskonalou lásku, s kterouž více než vlastní matka tebe milovala a posud miluje; — za druhé: poněvadž dle učení Církvě nejen na zásluhách Kristových, ale i na zásluhách všech Svatých, a tedy i na zásluhách Marie Panny všickni v Církví podílu béřeme, a pro tyto zásluhy Bůh neskončených milostí nám poskytuje (jakož na př. i odpustky z pokladu zásluh Kristových, Marie P. a všech Svatých vyplývají), uživej každý milostí těchto ku svému zdokonalení a spasení, aby etnostným životem dal Marii náhradu za bolesti, jež pro tvé spasení snášela; — a za třetí: utíkej se ve všech souženích a potřebách svých s pevnou důvěrou k Marii Panně, matce milosrdenství; umít ona oceniti z vlastní zkušenosti všelikou strast a bolest, všeliké úzkosti a muky.

„Netrať o hříšníci!“ napomíná sv. Basilus, „netrať důvěry, nýbrž ve všech svých úzkostech k Marii se utíkej. Vzáyvej ji o pomoc; vždy ji shledáš ochotnou tobě přispěti, neboť jest to vůle Boží, aby pomahala v nouzi všeliké.“ — (Dokončení.)

Učení víry o Marii Panně.

(K „Májové pobožnosti“ podává **V. Polanecký.**)

(Dokončení.)

VII. Nanebevzetí bl. Marie Panny.

Bl. Maria Panna nejen dle duše, ale i dle těla od Boha do nebe vzata jest. Tot sedmé učení, jež k věření nám předkládá Církev sv. o bl. Rodičce Boží.

„Vzata jest Maria do nebe, radují se andělé a chválu prozpěvujíce blahoslavi Hospodina.“ Těmito slovy prozpěvuje Církev sv. ve svých hodinkách o bl. Marii Panně, hlásajíc zřejmě učení své o nanebevzetí Matky Páně. Sluší však znamenati, že dvojí se rozeznává nanebevzetí bl. Rodičky Boží: první dle duše, druhé dle těla.

Co se prvního týče, nepochyboval zajisté nikdy nižádný věřící křesťan, že duše Marie Panny při jejím blahoslaveném skonání, všeho i toho nejmenšího hříchu jsouc prosta, a nad to veškerými bohumilými ctnostmi a nesčíslnými zásluhami ozdobena, jak mile z těla vyšla, ihned od Boha do nebe vzata a tam slávou nejvyšší nad všechny anděly a svaté poctěna jest; jakož píše o ní Církev: „Vyvýšena jest svatá Boží Rodička nad kůry andělů v říši nebeské.“ — „Neboť“ — vykládá sv. Jan Damascenský — „díli Kristus, život a pravda: Kde jsem já, tu i služebník můj bude, nebudeliž tím spíše s Ním matka jeho?“ — „Jakož pak,“ praví sv. Bernard, „obdržela Maria milost přede všemi, podobně i na nebi dosáhla zvláštní slávy. Jesliže oko nevidalo, ucho neslychalo, jestliže na srdce lidské nevstoupilo, co Bůh připravil těm, kteříž Jej milují (I. Kor. 2, 9.): kdo pak vypraví, co připravil té, jenž Ho porodila, a kteráž — což jisto jest — Jej více než všechna srdce milovala?“ —

Slyšeli jsme, že Maria P. po Bohu největších zásluh o vykoupení lidstva sobě získala; kdo však největších zásluh si získal, a nejvíce ctnostmi se stkvěl, zasluhuje a od Boha nejvyššího spravedlivého, jenž odplácí každému dle skutků jeho (Mat. 16, 27.), také zajisté dosahuje nejvyšší slávy v nebesích. Pročež dí sv. Ildefons: „Jakož se nedá k ničemuž přirovnati, co (Maria) konala, aniž se dá vypraviti, co obdržela: podobně se i nedá pochopiti odměna slávy, kterouž zasloužila.“ — „Můžemeť si pomysliť“ — dokládá sv. Alfons z Lig. — „kteraké přijetí připravil věčný Otec dceři své, Božský Syn matce své, a Duch svatý choti své, Otec ji korunoval dáda jí podíl na své moci, Syn na své lásce, a Duch svatý ji učinil účastnou své moudrosti. Všecky tři Božské Osoby prohlásili ji za královnu nebes a země, vykázavše jí místo na pravici Kristově, přikázavše spolu andělům a všemu stvoření, aby ji co svou královnu poslouchali a jí sloužili.“ — A podobným způsobem mluví o bl. Rodičce B. všickni sv. Otcové, nazývajíce ji „Paní andělů, Panovníci a Královnou nebes i země, korunou svatých, a podobně. A sv. Církev od pradávných časů volá v litanii loretanské k Rodičce Boží: „Královno andělů — Královno

všech Svatých — oroduj za nás!“ a v hodinkách o slavnosti Nanebevzetí bl. Marie P. obrací na ni slova korunovaného pěvce: „Stála královna tobě po pravici v oděvu pozlaceném ozdobená rozličností.“ (Žalm 44, 10.)

Církev sv. učí však, že bl. Maria P. netoliko dle duše na nebe vzata jest, nýbrž i dle těla. Písmo sv. nám ovšem nepodává žádných o tom zpráv; to však nikoliv nás myliti nemůže, uvážíme-li, že není v Písmě ani všecko to psáno, co učil a činil P. Ježíš, a co se za Jeho živobytí dalo, uvážímeli, dále, že sv. apoštolové při své horlivosti o rozšíření víry Kristovy a o spásu duší ani času neměli, aby své vlastní příběhy a všechny osudy Církve zaznamenali, jakož i posléze, že zajisté i ne jeden spis apoštolský v ztrátu přišel, jako na př. list sv. Pavla k Laodicenským. Mimo to víme, že právě pro tuto nedostatečnost písma sv. má Církev sv. jiný ještě pramen, z něhož čerpá učení víry Kristovy, totiž: tradici či ústné podání. A toto právě stvrzuje nanebevzetí bl. Marie Panny i dle těla jejího.

Jak dosvědčují sv. otcové Jeroným a Augustin, konala se v Církvi slavnost Nanebevzetí bl. Marie Panny již ve 3. století; mimo tyto sv. otce potvrzují, že Maria P. i dle těla na nebe vzata jest, i sv. Epifán, sv. Athanas, sv. Řehoř Tourský, sv. Jan z Damašku, sv. Ildefons, sv. Bernard, sv. Tomáš Aquinský, sv. Anselm, sv. Petr Damian a mnozí jiní.

Stůjž tu, co vypravuje sv. Jan Damascenský (jenž žil ku konci 7. a v 8. století): „Ze starobylého podání přijali jsme, že v čas slavného zesnutí blahoslavené Panny všickni sv. apoštolové, kteříž po celém světě pro spásu národů chodili, v okamžení sešli jsou se v Jerusalémě; a když tam byli, spatřili jsou vidění andělské a uslyšeli chvalozpěv nebeských mocností; a tak s božskou oslavou odevzdala (Maria) duši svou svatou v ruce Boží. Její pak tělo, kteréž bylo nepochopitelným způsobem Boha počalo, při chvalozpěvu andělů a apoštolů z příbytku vynešeno a do hrobu v zahradě Jetsemany položeno jest, kdežto po tři dny trval zpěv andělů. Když pak po třech dnech andělský zpěv utichnul, tu sv. apoštolé, vesměs přítomni jsouce, (Tomáš, jenž (bl. smrti Marie P.) přítomen nebyl, po třech však dnech přišel, aby poctil tělo, kteréž Boha počalo) otevřeli hrob; ale svatého těla nižádným způsobem najiti nemohli. Naleznuvše toliko roucha, jimiž bylo ovinuto, a nevýslovnou vůni, kteráž z nich vycházela, pocítivše zavřeli opět hrob. U podivení nad zázrakem tohoto tajemství jen to jediné mysliti sobě mohli, že Tomu, jemuž se zalíbilo, z Marie Panny tělo na

se vzítí, člověkem se státi a naroditi, jenž jest Bůh Slovo a Pán slávy, a jenž po porodu neporušené zachoval panenství její, též se zalíbilo i její nepoškozené tělo po smrti neporušené zachovati, a nanebevzetím poctíti před všeobecným všech lidí vzkříšením.“ —

Tak svědčí sv. Jan z Damašku (v 2. řeči o zesnutí Rodičky B.) O nanebevzetí M. P. svědčí dále i ta okolnost, že nikde na celém světě nenalezají se tělesné ostatky její.

Církev sv., jenž u veliké uctivosti chová ostatky všech svatých, zvlášt pak sv. apoštolů, jenž posud chová ve veliké úctě i ostatky sv. Kříže, kopí a hřebů Páně, okovy, jimiž spoután byl sv. Petr, a zvlášt také ostatky sv. apoštola Jakuba a sv. Štěpána, kteříž oba před zesnutím bl. Marie P. v Jerusalemě smrti mučennickou se světa sešli, bylaby zajisté pečlivě uschovala i ostatky bl. Rodičky Boží, kdyby byly na této zemi pozůstaly.

Musíť konečně i rozum náš uznati, že neslušelo, aby tělo bl. Marie Panny spráchnivělo, anot tělo Ježíše Krista, z ní vzaté, na nebi slávou Božskou přiodíno bylo; to tím méně, ježto Maria hříchem prvotným poškozena nebyla, a zákonu porušení těla, jenž jest pokutou prvního hříchu, podrobena býti nemohla.

Proto dí sv. Tomáš Aquinský: „Tato kletba jest mužům i ženám obecná, že se měli v prach obrátiti, z kterého vzati jsou. Ale i této kletby byla Maria zproštěna, ježto s tělem i s duší na nebesa pojata jest.“ —

Nařídili Bůh Mojžíšovi (II. Mojž. 25, 10.), aby archa úmluvy, v níž uschována býti měla manna z pouště a desky zákona, zhotovena byla z dříví Setím, kteréž nezčervotočí, aniž zetlí, a aby obložena byla zlatem tak, aby nižádného porušení vzítí nemohla: mohli pak dopustiti, aby propadla hnilobě a červům daleko posvátnější archa nové úmluvy, bl. Maria P., v níž spočíval sám Syn Boží?

Zemřela ovšem Maria, neboť i Syn její umřel, a ona ve všem podobnou Mu učiněna byla; zemřela, jak se domnívá sv. Alfons z Lig., z vůle Boží i proto, aby dán byl nám příklad blahoslavené smrti, jižto připravuje Bůh spravedlivým svým; zemřela posléze i proto, aby tělo její, jež neslo na sobě známky velikých bolestí a hlubokého utrpení, proměněno bylo v jiné mnohem krásnější a slavnější i nesmrtelné, tak jako proměněno bylo i tělo Kristovo, a jako proměněna budou i těla naše při našem vzkříšení. Jako však Kristus Ježíš třetího dne po své smrti z mrtvých vstal, tak i třetího dne po pohřbu nalezen jest hrob Matky Páně prázdný, anot zvláštní mocí

Boží vzkříšena a na nebesa vzata jest. — Církev sv. konajíc slavnost Nanebevzetí bl. Marie P. velmi se raduje a plesá z povýšení jejího a vyzývá věřících, aby i oni se radovali, volajíc při počátku mše sv. v ten den: „Radujme se všickni v Pánu, vznešenou konajíc slavnost ku poctě nejblahoslavenější Panny Marie, z jejíhožto nanebevzetí radují se andělé a velebí Syna Božího!“ —

Raduj se tedy z nanebevzetí Marie P. ty věrný ctiteli a služebníče její, jenž nejen neopomíjíš každého dne u vroucí modlitbě ji pozdraviti, a o slavnostech jejích nábožně ji poctíti, alebrž i všemožně hledíš příkladu jejího v životě následovati a úctu její mezi křesťany šířiti; raduj se, neboť veliká jest sláva a moc její na nebi tak, že vyplní zajisté vůli její Kristus Ježíš, když ona tebe co věrného sluhu svého představujíc Jemu propoví: Synu můj, chci, aby, kdež jsem já, byl i služebník můj! —

Raduj se z toho i ty hříšníče, jenž spravedlivého Soudce na nebi se hrošíš! převeliké jsou zásluhy, jichž sobě vydobyla Maria o vykoupení lidstva, pro něž také povýšena jest od Boha nade všecky svaté; pro tyto zásluhy její pros Ježíše Krista za odpuštění hříchů a milost setrvání v dobrém; a On pro lásku svou k Matce vyslyší volání tvé, a dá ti té milosti, abys Jej i královnu nebes mohl pak se sbory andělskými na věky oslavovati. —

VIII. Mocná přímluva bl. Marie Panny.

Bl. Maria Panna v nebesích u Boha za nás se přimlouvá, a přímluva její velmi jest mocná. Tot osmé a pro nás, pokud v slzavém údolí pozemském žijeme, spolu to nejutěšenější učení víry o bl. Rodičce Boží.

Církev sv. učila vždy na základě písem svatých, že dobré jest a prospěšné, Svaté v nebi ctíti a vzývati, protože jsou přátelé Boží a za lidi u Boha prosí. Sv. sněm Tridentský nařizuje (v sez. 25.) všem biskupům a těm, kdož úřad učitelů a pastýřů duchovních zastupují, aby dle obyčeje katolické a apoštolské Církve od prvních dob víry křesťanské přijatého, i dle souhlasení sv. Otců a ustanovení posvátných sněmů, věřící lid bedlivě poučovali o přímluvě a vzývání Svatých, o úctě ostatků a pravém užívání obrazů, vyučující jich, že Svatí, spolu s Kristem kralující, své modlitby za lidi Bohu obětují; a že dobré i prospěšné jest, prosebně jich vzývati, a k obdržení dobrodiní od Boha, skrze Syna Jeho Ježíše Krista, Pána našeho, jenž jediný náš Vykupitel a Spasitel jest, k jejich přímluvám o přispění a pomoc se utíkatí. — Neboť „jestliže apoštolové a mučenníci,“ — vykládá sv. Jeroným — „dokudž se v těle

zdržovali a sami o sebe pečovatí musili, za ostatní se přimlouvati mohli: čím více pak, když již obdrželi koruny, palmy a vítězství! Jediný muž Mojžíš obdrží šestkrát sto tisícům oděnců prominutí od Boha (II. Mojž. 32, 31.); a Štěpán následovník Pána svého a první mučenník v Kristu za milost prosí pronásledovníkům (Sk. ap. 7, 59.): a když s Kristem býti počnou, pak-li méně vymohou? Apoštol Pavel praví, že dvě stě šestasedmdesáte duší v korábě pro něho bylo zachováno (Sk. ap. 27, 21.): a když rozdělen byv s Kristem býti počal, pak snad úst svých uzavře a ani slůvka nepropnese za ty, jenž po všem světě v jeho (od něho hlásané) evangelium uvěřili? —

K slovům těmto doložme: Přimlouvali se Maria u Syna svého za lidi pomoci Páně potřebující již *zde* na zemi, jakož toho důkaz máme na svatbě v Káni Galilejské (Jan 2, 3): čím spíše přimlouvá se nyní za nás *na nebi*, anaf tam láska její nejen k Bohu ale i k lidem ještě vyšší jest a dokonalejší! Přimlouvali se zde z pouhé známosti a *lásky přátelské*: čím více toho činí nyní co *matka naše*, anaf pod křížem na slovo Ježíše Krista v apoštolu Janovi nás všechny za dítky své přijala! Prosilali Syna svého, aby všemohoucností svou přispěl lidem *v potřebách vezdejších*; čím více jí na srdci ležeti musí *potřeby naše duchovní*! — Orodovali u Krista, an ji byl nikdo za to neprosil: více toho učiní, když ji vroucně vzývati budeme! — jak sv. Bernard dí: „Maria, pravím vám, Nejmilejší, budeli od nás pobožně prosena, vyhoví potřebě naší, poněvadž jest milosrdná a matka milosrdenství. Ješto se smilovala nad osudem oněch, od nichž byla pozvána (na svatbu): tím spíše slituje se nad námi, budeli nábožně vzývána;“ — neboť, jak dokládá sv. Augustin: „není pochyby, že ona, jenž zasloužila cenu k našemu vykoupení (Ježíše Krista) poroditi, tím spíše může všem vykoupeným ochranu obětovati.“ — Sv. Alfons Lig. pak praví: „Ta útrpnost, kterouž Maria s naší bídou má, a ta láska, kterou k nám chová, jest tak veliká, že neustále za nás oroduje, a vždy znovu začíná a nikdy neustává nám svou přimluvou milosti vyjednávatí a nás před tím zlem chrániti, kteréž nám hrozí.“ — Nelze tudíž pochybovati o tom, že Maria u Boha ustavičně za nás oroduje, modlitby naše Pánu Bohu a Synu svému přednáší, a přimluvou svou nám spomahá. Důkaz toho podává nám Cirkev sv. tím, že od prvních dob křesťanských po všechny věky utíkala se k Rodičce Boží s prosbou za přimlůvu její, věřících pak vybízí, aby každodenně Marii Pannu za pomoc vzývali. Již v oné pra-

staré liturgii, kteráž dle podání pochází od sv. Jakoba, apoštola Páně, nalezáme tato slova: „Slavme památku naší nejsvětější, nepoškrvněné, nejslavnější a požehnané paní, Marie, Matky Boží a neporušené Panny — abychom skrze přimlůvu její všickni milosrdenství dosáhli;“ — načez následují slova andělského pozdravení: „Zdrávaš Maria, milosti plná atd.“ — Důkaz to, že již ve věku apoštolském věřící Marii Pannu za přimlůvu žádali. — Sluší však věděti, nejen že bl. Maria P. u Boha v nebi za nás se přimlouvá, ale i že přimlůva její velmi jest mocná, ano nejmocnější z přimlův Svatých a vyvolených Božích, tak že Maria jako zde na zemi ctnostmi a zásluhami svými nad všechny svaté vynikala, nyní pak na nebi slávou a vznešenou důstojností svou všechny převyšuje, podobně i přimluvou svou nad všechny anděly a svaté předčí. Že veliká jest moc přimlůvy vůbec, vysvítá ze slov sv. apoštola Pavla (I. Tim. 2, 1—3.): „Prosím pak především, aby činěny byly prosby, modlitby, žádosti, díky činění za všechny lidi, nebo to dobré jest a vzácné před Spasitelem naším, Bohem.“ — Máli však přimlůva u Boha platná býti, třebať, aby ten, kdo ji koná, spravedlivý byl před Bohem, aby čisté a nevinné bylo srdce jeho; jak svědčí sv. apoštol Jakub, an dí: „Mnoho zajisté může modlitba *spravedlivého* ustavičná“ (5, 16.); a v evang. sv. Jana čteme: „Víme pak, že Bůh hříšníků neslyší.“ (Jan 9, 31.) Protož také čím spravedlivější a ctnostnější jest ten, kdož se modlí, čím čistší a nevinnější jest srdce jeho: tím účinnější a mocnější jest modlitba jeho před Bohem.

Kdo ale byl kdy z lidí mimo Ježíše Krista spravedlivějším a ctnostnějším, kdo kdy čistším a nevinnějším nežli Maria, Zrcadlo spravedlnosti, Matka a Panna nejčistší? Mimo to víme, že, čím milejší a vzácnější jest přimlůvce tomu, jehož prosí, tím jistější jest také vyslyšení prosby jeho.

Nuže, kdo jest Kristu Ježíši ze všech tvorů nejmilejší a nejvzácnější? Ne-li blahoslavená Panna, jižto si byl za matku svou vyvolil, a co dokonalý a dobrý syn také vždy ctil a miloval i jí poddán byl? A jestliže nelze dobrému synu lidskému, matce odepriti zač prosí, jako na př. důkaz máme na Šalamounovi, jenž vida matku svou s prosbou za Adoniáše přicházeti, pravil: „Žádej směle matko má: neboť není slušné, abych oslyšel tebe“ (III. Král. 2, 20): můžeme-liž domnívati se, žeby Ježíš Kristus, tento nejdokonalejší vzor všech synů, s to byl, aby přemilé Matce své něčeho odepřel? — Důkaz dal Pán Ježíš prvním zázrakem svým v Káni Galilejské.

Proto učí sv. Antonín, že nemožno jest

aby Maria, když za něco prosí, oslyšena byla. Sv. Efrém volá k Marii Panně: „Tys v pravdě Matkou Boží, vše u Boha můžeš;“ A jistý nábožný muž dí: „Co Bůh vůlí svou, to ty, ó Panno, prosbou svou můžeš!“

Totoli vše náležitě uvážíme, nemusí-liž uznati, že právě nazývá Církev sv. Marii Pannu „pannou mocnou?“

Že přímůva Marie P. velemocná jest u Boha, toho posléze dokazují i dějiny Círky, v nichž zapsány jsou nesčíslné divy a zázraky, jimiž Bůh na přímůvu Marie Panny spomohl věrným ctitelům jejím, v potřebách svých o pomoc ji žádajícím.

At mlčením pomínu to, co rukopis Kralodvorský praví o Matce Boží, která divy činí, nevíme-li, že l. P. 1456 na přímůvu Rodičky Boží křesťané v Bělehradě obležení, ač počtem velmi slabí, slavného vítězství nad velikým vojskem tureckým dosáhli? — A odkud vzala původ slavnost „bl. Marie Panny Vítězné?“ Neli odtud, že r. 1571 na přímůvu Rodičky Boží po všem křesťanském světě tehdež zvlášt pobožností růžencovou vzývané, vojsko křesťanské u Lepanta nad velikým loďstvem tureckým zvítězilo? — A proč zavedena jest po vši Církvě slavnost „Jména P. Marie?“ neli na památku velikého vítězství nad vojskem tureckým r. 1683 u Vídně dosaženým mocnou přímůvou Rodičky Boží? — Však kdo jest s to, aby spočítal všecky na přímůvu bl. Panny Marie uzdravené, v zármutku a soužení potěšené, v protivěnstvích zachráněné a z okovů vyproštěné, a hříšníky k ctnostnému životu obrácené a na milost přijaté? Kdo sečte ty zvláštní dary a milosti, jež vyprosila nábožným a svatým ctitelům svým? Kdo vypoví všecky ty divy přímůvy její, jimiž získala sobě čestných názvů, jako: „Panna mocná“ — „Panna dobrotivá“ — „Uzdravení nemocných“ — „Utočiště hříšníků“ — „Potěšení zarmoucených“ — „Pomocnice křesťanů“ — „Matka milosrdenství“ a t. p. — Ó jak veliké to štěstí pro nás, že máme na nebi Matku, jenž za nás neustále u Boha se přímůvá, Matku tak mocnou, že prosbu její Bůh nikdy neoslyší, a tak dobrotivou, že, jak dí sv. Bernard, nikdy nebylo slýcháno, aby koho byla opustila, kdo se pod ochranu její utíkal, neb ji o pomoc vzýval! A víra tato budiž tobě, milý čtenáři, pohnutkou, abys ve všelikých potřebách, duchovních i tělesných, k ní se vši důvěrou se utíkal, jí o pomoc a ochranu proti všelikému nebezpečěnství, zvlášt pak proti pokušením těla, světa a ďábla vzýval, jak tě napomíná sv. Bernard, an přirovnává Marii Pannu k hvězdě mořské praví: „Pozdvihnou-li se větrové pokušení, když vržen budeš na úskalí soužení, popatř k

hvězdě, vzývej Marii. Jsili zmitán vlnami pýchy neb ctižádosti, utrhaní aneb žárlivosti: popatř k hvězdě, vzývej Marii. Otrásali hněvivost, neb lakomství neb rozkoš tělesná lodičkou myslí tvé: popatř k Marii. Pakli ohavností provinění poděšen, náhnětkem svědomí sevřen a hrůzou soudu ustrašen, již již počínáš padati v hlubinu zármutku a v propast zoufalství: vzpomeň na Marii! V nebezpečěnstvích, v úzkostech, v pochybnostech pomni na Marii, vzývej Marii. Necht se nevzdaluje od úst tvých (jmeno její), necht se nevzdaluje od srdce: abys dosáhl podpory jejího orodování. Ji následuje nezbloudíš, ji vzýváje nezoufáš, na ni často vzpomínaje nepochybíš: pod její podporou neklesneš, pod její ochranou nebudeš se báti, pod jejím vedením neunavíš se a její laskavostí dojdeš cíle žádoucího.“ —

Ty jsou tedy svaté pravdy, jimžto Církev sv. o bl. Rodičce Boží učí, jež každý katolík pevně věřiti, a pro něž bl. Pannu Marii ctíti, milovati a následovati má. K závěrku stůjtež tu slova poučná sv. Bonaventury: „S obzvláštní láskou a pobožností uctívej vždycky blahoslavenou královnu nebes, Pána našeho Rodičku; k ní se co k nejjistější ochraně ve všech potřebách, nebezpečěnstvích a souženích utíkej; její pomoc a přispění vzývej; — jí s odevzaností a důvěrou každou svou záležitost poruč, neb ona jest Matka milosrdenství; a k tomu prohlídej, abys ji každodenně nějakým zvláštním způsobem nábožnost svou prokazoval. Aby pak tvá pobožnost mohla ji býti příjemnou a tvá úcta líbeznou, nápodobuj horlivě její čistotu a neporušenost na těle i na duši, bez poškrvny se uchovej a pokorně i skromně její šlepeje následuj!“ —

Blahoslavená Panno, matko milosti!
nedej v hříších umřítí bez lítosti;
poslední at jsou slova má:
Ježíš, Josef, Maria!